

Előterjesztés

a Balaton Fenntartható Térségi Mobilitási Terve Stratégiai Környezeti Vizsgálatának elfogadásáról.

Előzmény

A Tanács munkaszervezetén keresztül 2023. évben kezdeményezte a Balaton térségére vonatkozó fenntartható térségi mobilitási terv (Sustainable Regional/Rural Mobility Plan, a továbbiakban: SRMP) elkészítését.

A balatoni SRMP Balatonfüred Város Önkormányzata, a KTI Magyar Közlekedéstudományi és Logisztikai Intézet, és a Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség konzorciumi együttműködése keretében készült el. Az SRMP készítését a TOP Plusz 1.2.1 Veszprém Vármegyei konstrukciója finanszírozta és a TRENECON Kft. dolgozta ki

Az SRMP célja a térségi mobilitás feltételeinek és fenntarthatósági viszonyainak javítása, fejlesztése. Az SRMP céljai, programjai, projektjei révén a térség településein élők és ott közlekedők számára a korábbinál élhetőbb körülményeket, jobb elérhetőséget, fenntarthatóbb mobilitási megoldásokat biztosít, melyek keretében célozza a közlekedési rendszer fejlesztését is. Az SRMP ugyanakkor nem egy *közlekedésfejlesztési* terv, hanem egy *mobilitási* terv, amelyben nem az egyes alágazati (vagy intermodális) infrastruktúra vagy más közlekedési rendszerelemek fejlesztésére, hanem a mobilitás feltételeinek és fenntarthatósági viszonyainak a javítására kell törekedni. A fenntartható térségi mobilitástervezés olyan stratégiai és integrált megközelítés, amely hatékonyan kezeli a térség közlekedésének összetettségét. Alapvető célja az elérhetőség és az életminőség javítása a fenntartható mobilitás irányába történő elmozdulás révén. A fenntartható térségi mobilitási terv elősegíti a fenntartható mobilitás hosszú távú jövőképe által vezérelt, tényalapú döntéshozatalt.

A Balaton Fejlesztési Tanács 2025. március 19-i ülésén az alábbi határozattal fogadta el a Balaton Fenntartható Térségi Mobilitási Tervet:

„A Tanács elfogadja a Balaton Fenntartható Térségi Mobilitási Tervet, és megbízza a Munkaszervezetet, hogy gondoskodjon a terv Stratégiai Környezeti Vizsgálatának (SKV) elkészítéséről, majd az SKV alapján végezze el a Balaton Fenntartható Térségi Mobilitási Terv felülvizsgálatát, szükség esetén módosítását és a felülvizsgált dokumentumot terjessze a Tanács elé.”

Stratégiai Környezeti Vizsgálati folyamat

Az Ügynökség a Tanács határozatának megfelelően szakértők bevonásával megkezdte a Stratégiai Környezeti Vizsgálatot 2025. tavaszán.

Az Európai Parlament és a Tanács bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló 2001/42/EK irányelvében rögzített kötelezettségek végrehajtásáról az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet (továbbiakban, mint SKV rendelet) rendelkezik. Az SKV rendelet meghatározza a környezeti vizsgálat tartalmi elemeit, valamint azokat a szempontokat, amelyek a környezet védelméért felelős szervek, továbbá a szélesebb körben értelmezett nyilvánosság bevonására vonatkozóan be kell tartani.

A Stratégiai Környezeti Vizsgálat (továbbiakban SKV) folyamata az SKV rendeletből vezethető le, alapvetően két fő lépésből áll:

- SKV Tematika kidolgozása
- Környezeti értékelés

melyek magukban foglalják a folyamatok eredményeként előálló dokumentációk környezetvédelemért felelős szervekkel történő egyeztetését, valamint a nyilvánosság tájékoztatását is - mely társadalmi részvételi folyamat szervezéséért az Ügynökség felelt.

Az alkalmazott módszertan ismertetése

A környezeti értékelés módszertana alapvetően az SKV irányelv végrehajtásához kidolgozott Útmutató alapján került kidolgozásra. A módszertanban változtatásokat csak indokolt esetben (a jogszabályi, stratégiai tervezési környezetben bekövetkező módosulások átvezetése miatt) tettek a szakértők.

A módszertanban az SRMP céljainak illeszkedését vizsgálták a szakértők az EU és a hazai környezetpolitikai célrendszerhez kapcsolódóan, valamint elvégezték az SRMP környezeti teljesítményértékelését alapvetően az SRMP-ben meghatározott projektek mentén.

A környezeti hatások értékelésének módszertana az alábbiakban részletesen is bemutatásra kerül.

Környezeti teljesítményértékelés

A környezeti teljesítményértékelési rendszer felépítéséhez első lépésben a környezeti hatótényezők és az általuk érintett környezeti elemek, rendszerek, hatásviselők és veszélyeztető tényezők kerültek azonosításra.

Az SRMP jellegzetességeit, sajátosságait figyelembe véve az SRMP környezeti teljesítményének értékelése az alábbi környezeti elemekre, rendszerekre és hatótényezőkre gyakorolt közvetlen és közvetett hatásokat vizsgálta:

- környezeti elemek, hatásviselők, veszélyeztető tényező: **földtani közeg, talaj** (föld felszíne, talaj, kőzetek), **levegő, vizek, élővilág és természeti környezet, táji- és települési környezet** (beleértve az építészeti és régészeti örökséget is), **zaj- és rezgés, éghajlati adottságok, klimatikus viszonyok.**
- továbbá az **anyag és energia körforgás** szempontjainak az érvényesülése is vizsgálat tárgyát képezte, valamint az előbbi hatások következtében az **érintett emberek életminőségének, egészségének javulása.**

A vizsgálatok első szakaszában a jelenlegi állapot értékelése történt meg, feltárássra kerültek a jelenlegi problémák, konfliktusok.

Az **érintett környezetre gyakorolt hatások** azonosításának szakaszában a környezeti értékelés megkülönböztet káros és kedvező hatásokat, rövid-, közép- és hosszútávú hatásokat, ideiglenes és állandó hatásokat, közvetlen és közvetett hatásokat, járulékos (beleértve az átterhelés járulékos hatásait is), kumulatív és szinergikus hatásokat.

A környezeti hatások értékelése során az SRMP megvalósításának elmaradása esetén megjelenő, illetve felerősödő környezeti konfliktusok is a vizsgálatok tárgyát képezték.

A környezeti értékelés módszertanának lényege, hogy számba veszi mindazokat a kedvező és kedvezőtlen, hatásfolyamatokat, amelyek az SRMP megvalósításának következtében fellépnek, és jelentős negatív hatás esetén mérséklő intézkedéseket javasol.

A környezeti értékelési eljárás folyamatának lényeges lépése a véleményezés, az SRMP-re, illetve az SKV-ra a környezetvédelemért felelős szervek, illetve a nyilvánosság által megfogalmazott vélemények összegyűjtése, valamint az észrevételeknek az SRMP-be, illetve az SKV-ba történő integrálása.

Az SKV Dokumentáció véleményezési változatának szakmai-társadalmi egyeztetését az Ügynökség valósította meg. A hatósági és társadalmi részvétel jogi kereteit az Aarhusi és az Espoo-i egyezmények valamint hazai jogszabály közül, leginkább a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet határozza meg.

A folyamat főbb lépései:

- Információk és a véleményezés biztosítása érdekében nyilvánosak a dokumentumok a Balatoni Integrációs Nonprofit Közhasznú Kft. honlapján (<https://www.balatonregion.hu/hu/projekt/balaton-tersegi-mobilitasi-terv>) . A munka aktuális jóváhagyott anyagaihoz bárki az adott szakaszban véleményt küldhetett, amelyek figyelembevételre kerültek.
- A Rendelet 8. § 5. bekezdése szerint az SKV véleményezési felhívására a Balatoni Integrációs Nonprofit Közhasznú Kft. online formában hirdetést jelentetett meg egy regionális hírportálon a hirbalaton.hu-n (<http://www.hirbalaton.hu/balatoni-mobilitasi-terv-felhivas-tarsadalmi-egyeztetesre/>), továbbá a Balaton Régió facebook oldalán és honlapján is megjelenítésre került.
- A beérkezett vélemények regisztrálásra és feldolgozásra kerültek, és a vizsgálat szakértői figyelembe vették az SKV során.

A 2/2005. (01.11.) Korm. rendeletben, valamint az SKV rendelet 3. mellékletében felsorolt környezetvédelemért felelős szervezetek, mint hatóságok kerültek megkeresésre a vizsgálat folyamán. A szakmai szervezeteket a konzultációs eszközökön keresztül vontuk be a munkába.

Vélemények és figyelembevételük módja

A Stratégiai Környezeti Vizsgálathoz a hatósági és társadalmi egyeztetés során érkezett véleményeket a szakértők feldolgozták. A vélemények figyelembevételével készült el a végleges változata az SKV Dokumentációnak. A társadalmasítás során 26 szervezettől érkezett észrevétel a hatóságok, szakhatóságok, minisztériumok, partnerszervezetek, önkormányzatok részéről, melyek többségét az SKV szakértői elfogadták.

A következő szervezetektől érkezett visszajelzés/észrevétel:

- Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium Területi tervezési és Koordinációs Főosztály, Területi Tervezési Osztály
- Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály
- Zala Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály
- Somogy Vármegyei Kormányhivatal Állami Főépítész Iroda
- Zala Vármegyei Kormányhivatal Állami Főépítész Iroda
- Építési és Közlekedési Minisztérium Területi Tervezésért és Építésügyi Igazgatásért Felelős Helyettes Államtitkárság, Térségi Tervezési Főosztály
- Országos Vízügyi Főigazgatóság
- Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Vízvédelmi és Vízyűjtő-gazdálkodási Osztály
- Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály
- Zala Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály, Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztály
- Pest Vármegyei Kormányhivatal Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály
- HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.

A beérkezett észrevételek többségét elfogadták az SKV szakértői, azokat minden indokolt esetben be is építették a végleges szövegbe. Az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály által megküldött észrevételek nagyrésze a dokumentumba átvezetésre került, a Natura 2000 hatásbecslésre vonatkozó felvetésre tekintettel meg kell állapítani, hogy az SRMP Stratégiai Környezeti Vizsgálata egy stratégiai szintű dokumentumot értekel, amely ebben a fázisban nem tartalmaz olyan konkrét beavatkozásokat vagy területfoglalásokat, amelyekre Natura 2000 hatásbecslés készíthető lenne. A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet szerinti részletes vizsgálatok a projektfázisban végezhetők el érdemben, amikor a megvalósíthatósági és kiviteli tervezés során a műszaki tartalom és a pontos helyszíni kiterjedés ismertté válik. A stratégia ugyanakkor egyértelműen rögzíti, hogy a későbbi projektek előkészítése során a Natura 2000 követelmények maradéktalan teljesítése kötelező.

A Stratégiai Környezeti Vizsgálat egyeztetési változatával kapcsolatban beérkezett észrevételeket és a kapcsolódó megjegyzéseket a külön kötetet képező Függelék (excel táblázat) tartalmazza.

A következő szervezetek egyet értettek az SKV megállapításaival és nem kívántak észrevételt tenni és/vagy elfogadásra javasolták:

- Zala Vármegyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály, Földmérési és Földügyi Osztály
- Zala Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály
- Somogy Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály, Természetvédelmi Osztály
- Somogy Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály
- Veszprém Vármegyei Önkormányzat
- Somogy Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály
- Zala Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Vas Vármegyei Kormányhivatal Tűzvédelmi, Iparbiztonsági és Vízügyi Hatósági Főosztály
- Energiaügyi Minisztérium Környezetmegőrzési Főosztály
- Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság
- Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága
- Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ Közegészségügyi Főosztály
- Pest Vármegyei Kormányhivatal Tűzvédelmi, Iparbiztonsági és Vízügyi Hatósági Főosztály
- Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
- Zámárdi Város Polgármesteri Hivatal

Az Ügynökség javasolja, hogy a Balaton Fejlesztési Tanács fogadja el a Balaton térségére vonatkozó fenntartható térségi mobilitási terv és Stratégiai Környezeti Vizsgálati Dokumentáció hatósági és társadalmi egyeztetést követő változatát, amely jelen előterjesztés mellékletét (1.sz. és 2. sz. melléklet) képezi.

Az elfogadást követően az SKV rendeletben foglaltak szerint (11. §.) a Balaton térségére vonatkozó fenntartható térségi mobilitási terv és Stratégiai Környezeti Vizsgálati Dokumentáció a honlapra feltöltésre kerül és a nyilvánosság tájékoztatása megtörténik. Továbbá az összefoglaló ismertető (ami a Stratégiai Környezeti Vizsgálati Dokumentáció 6. fejezetét képezi) a környezeti vizsgálatban érintett szervezeteknek megküldésre kerül.

Siófok, 2025. 11. 28.

Balatoni Integrációs Kft.

Határozati javaslat

...../2025. (12.05.) BFT határozat

A Balaton térségére vonatkozó fenntartható térségi mobilitási terv és Stratégiai Környezeti Vizsgálati Dokumentáció elfogadásáról szóló előterjesztést megtárgyalta és az alábbi határozatot hozta:

1. A Balaton Fejlesztési Tanács elfogadja Balaton térségére vonatkozó fenntartható térségi mobilitási terv és Stratégiai Környezeti Vizsgálati Dokumentáció hatósági és társadalmi egyeztetést követően módosított végső változatát és kezdeményezi, hogy a dokumentumokban meghatározott fejlesztési projektcsoportok és projektelemek a jövőben kidolgozásra kerüljenek, különös tekintettel a természeti értékek védelmére.

2. Továbbá a Tanács megbízza a Munkaszervezetet, hogy gondoskodjon az SKV rendeletnek megfelelően a tájékoztatási kötelezettségekről a Balaton térségére vonatkozó fenntartható térségi mobilitási terv és Stratégiai Környezeti Vizsgálati Dokumentációt illetően.

Felelős: Dr. Molnár Gábor, ügyvezető igazgató

Határidő: értelem szerint